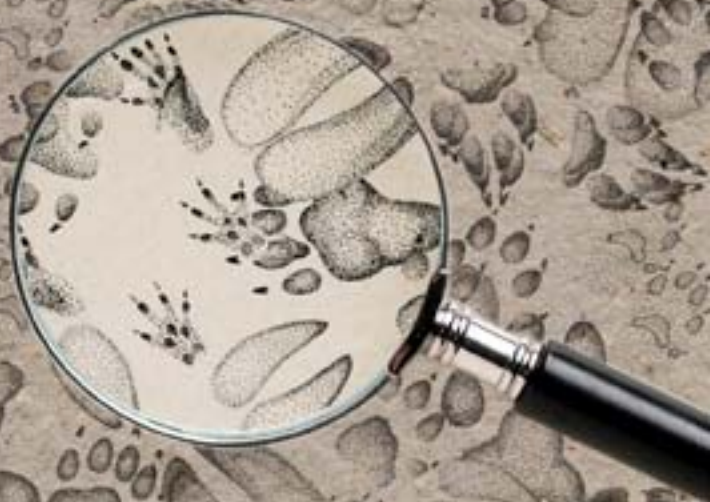

NYOMKERESŐK KISKÖNYVE

Bevezető

A jelen kiadvány főként 7 éven felüli gyerekek részére készült. Elsősorban az erdélyi dombvidék azon emlőseinek nyomait és életjeleit mutatjuk be melyeket legkönnyebb felismerni, és amelyekkel leginkább találkozhatunk kirándulásaink során. A ritkábban szem elé kerülő nehezen besorolható nyomjeleket, valamint a kisemlősök nyomjeleit részben a kiadvány korlátozott terjedelme miatt, részben a meghatározás nehézségei miatt mellőztük.

A rajzokon bemutatott nyomok részleteit a természetben csak nagyon ritkán figyelhetjük ugyanazon a nyomon. Legtöbb esetben több nyom szemrevételezése szükséges a finomabb részletek tanulmányozásához. A kiadványban megadott méretek csak irányadók. A természetben ezeknél kisebbeket vagy nagyobbakat egyaránt találhatunk.

A kiadványban szereplő kifejezések magyarázata:

Nyom – lábnyom lenyomata

Nyomvonal – lábnyomok sorozata, rajzolata

Hullaték – ürülék

Zsinórozó nyomvonal – egyenes vonal mentén haladó nyomok

Zegzugos nyomvonal – a nyomok a haladás irányával megegyező egyenes vonal (tengely) két oldalán helyezkednek el a tengelyt az ábrákon szaggatott vonal jelzi

Nyom hossza – a karmok nélkül mérjük az ábrákon bemutatott módon

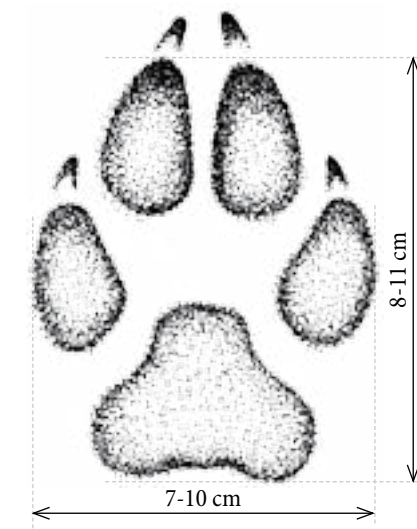
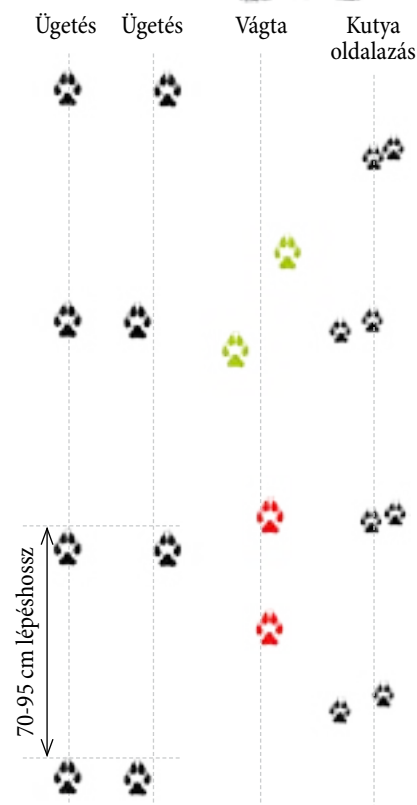
Nyom szélessége – főleg a medve és a borz és a patások esetében van jelentősége, ugyanis más fajok esetében az ujjak összehúzása vagy széttárása függvényében a nyom szélessége igen változó.

Lépéshossz – főleg zsinórozó vagy gyengén zegzugos nyomvonal esetén mérendő, két egymást követő nyom elején.

Ügetés – az állat nyújtott lépésekben gyorsan halad, anélkül hogy szaladna.

Vágta – szaladó, futó nyomvonal melyben négyes nyomcsoportok követik egymást a talajt érintő végtagok sorrendjében. A négyes nyomcsoportban a mozgás irányának megfelelően elől helyezkednek el a hátsó végtagok lenyomatai, mögöttük a mellsőké.

A piros nyomok a mellső, a zöld nyomok a hátsó végtag nyomait jelölik.

Kutyafélék és macskafélék:

Mellső végtagjukon 5 ujj található, melyből csak 4 ujj hagy nyomot. A hátsó végtagon mindössze 4 ujj található, mind a négy nyomot hagy.

Kutya

Nyomai

A kutyák alakja és mérete nagyon változatos, ezért a nyomok is sokféle méretet és alakot mutatnak. Egyes kistestű kutyák nyomait a rókaéval, míg a nagytestű kutyákét a farkaséval téveszthetjük össze. Többnyire egyértelműen megkülönböztethetőek, ugyanis a legtöbb kutyanyom széles és kerek.

Nyomvonala

A kutyák ügetése mint a farkasé de inkább enyhe zegzugos nyomvonalat hagynak, ritkábban zsinóroznak (vagy oldalaznak). A kutyák előbb-utóbb az ember közelében – településeken, esztenáknál – végződnek és előszeretettel haladnak utak mentén. Lépéshossz: 35-75cm.

Farkas

Falkában élő, társas, territoriális (területet foglaló) csúcsragadozó. A falkát a domináns (alfa) hím és a domináns nőtény vezeti. Táplálkozása évszaktól és élőhelytől függ. Főleg nagyobb emlősöket zsákmányol (szarvasféléket, vaddisznót, háziállatokat).

Nyomai

Leginkább a nagytestű kutya nyomával, ritkán a hiúzéval téveszthető össze. A farkas azonban gyakran falkában jár, ilyenkor több ovális (a kutyaénál hosszúkásabb), hasonlóan nagyméretű lábnyomot találunk. Mély hóban vagy sárban ujjait a kutyákhoz hasonlóan széttárja.

Nyomvonala

Legfőképpen ügetve haladnak, nagy hóban egymás nyomaiba lépnek. Ilyenkor a nyomok szinte egy vonalat alkotnak, „zsinóroznak”. A kutyákkal ellentétben, a farkasok többnyire távol maradnak az embertől, vagy csak éppen áthaladnak a csendesebb településeken.

Róka

Európa legelterjedtebb ragadozója. Megtelepszik szinte mindenhol, a tengerparttól a magas hegysek hóhatáráig. Városokba is bmerészkedik, az ember jelenlétét jól tűri. Magányos és óvatos vadász. Főként rágcsálók, madarakkal, gyümölcsökkel táplálkozik.

Nyomai

Többnyire hosszúkás, kisméretű kutyanyomhoz hasonlítható. Hóban, sárban talppárnája is jól kivehető. Puha talajon – a kutyákhoz és farkashoz hasonlóan – széttárja ujjait, amitől szélesebbek, kerekdedek a nyomai.

Nyomvonala

A róka nyomvonala általában zsinóros (egy vonalat alkot). Kisebb-nagyobb köröket ír le miközben egerészik vagy érett gyümölcs után kutat.

Egyéb életjelek

Rókaillat

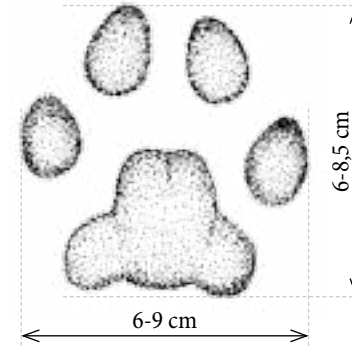
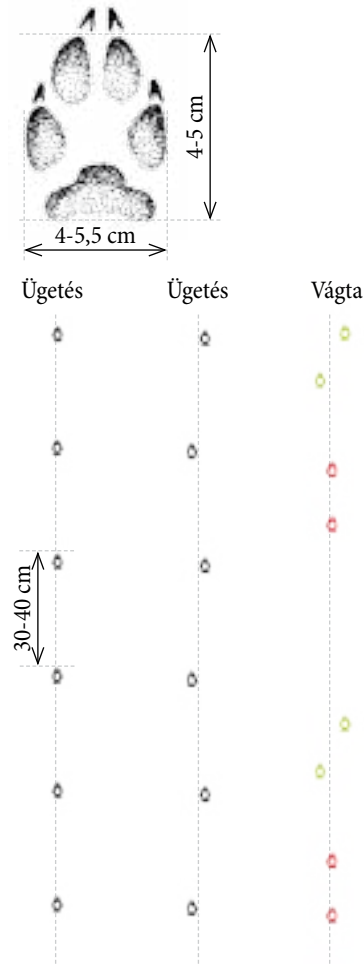
Vizeletének és illatmirigyének erős, jellegzetes szagú váladéka gyakran elárulja a róka jelenlétét.

Hulladék (ürülék)

A róka előszeretettel jelöli területét hulladékával, amelyet általában a környezetből kiemelkedő felületekre helyez: hangyabolyra, kőre, kisebb dombocskára. Hullatéka ún. hurkás, általában tele van kisebb emlősök szőrével, madarak, tollával és apró csontokkal, gyümölcs magvakkal. Hossza 10-15 cm, vastagsága nagyjából akkora, mint egy felnőtt ember mutatoujja.

Rókavár vagy kotorek

Csendesebb helyeken kisebb emelkedés, árok vagy löszfal oldalába ássa vackát, melynek több nyílása is van. A rókaillat és a nyílás előtti nyomok alapján megállapíthatjuk, hogy a rókavár foglalt-e vagy sem. Az elhagyott rókavárat borz, vadmacska és kutya is elfoglalhatja. A nagyobb rókavárakban, ahol a kiterjedt járatrendszer megengedi, a borz és a róka is vackot építhet anélkül, hogy egymást elűznék.

Hiúz

Erdőlakó, szereti a sziklás tisztásokat. Egyik feltűnő jellegzetessége a fülek hegyén viselt szőrbojt (pamacs). Hallása és tapintása fejlett. Hosszú végtagjai és izmos teste még a mély hóban is lehetővé teszi, hogy egyetlen, 3-4 m-es ugrással támadja meg áldozatát. Ragadozó, különféle madarak, kistrágcsálók éppúgy szerepelnek étlapján, mint özek, rókakölykök, szarvasborjúk vagy vadmalacok. Magányosan élő állat.

Nyomai

A hiúz nyoma a nagyobb kutyanyom méretéhez hasonló. Karmai visszahúzóhatóak, ezért ezek általában nem hagynak nyomot, ám amikor kapaszkodik, reflexszerűen kiengedi karmait. Ilyenkor a havat vékonyan megkarcolja karmaival.

Nyomvonala:

A hiúz nyomai majdnem zsinórosan (vonalszerűen) helyezkednek el. Nyomvonala alapján nem különíthető el biztosan sem a kutyától, sem a farkastól, ezért legbiztosabb, ha egyéb életjeleket keresünk a nyomvonal mentén.

Egyéb életjelek

Vizelet

A hiúz vizeletével határolja be területét. Előszeretettel jelöli meg a köveket, tuskókat, farönköket. Vizeletének szaga a házimacska és a vadmacska vizeletéhez hasonló, ám ezek nyomai a hiúznyomoknál sokkal kisebbek.

Vadmacska

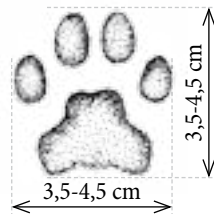
A sűrű, emberi zavarástól mentes erdőket és bozótokat kedveli, amelyek közelében mindig lennie kell nyílt területnek, ahol vadászhat. Hazánkban a Duna-deltától egészen a hegyekig bárhol előfordulhat. Főleg éjszaka mozog, nappal sziklaüregekben, faodvakban, magas fák ágain, farakások alatt vagy kotorékban pihen. A rókák elhagyott üregeit is használja. Magányos vadász. Fő táplálékát a kisemlősök alkotják (főként a mezei pocok), de fogyaszt madarat, nyulat is. Hibridizálódhat (szaporodhat) a házimacskával is.

Nyomai

Nyomai kerekdedek, karmai visszahúzhatóak, amelyek csak ritkán hagynak nyomot, ha az állatnak kapaszkodnia kell. Talppárnája trapéz alakú lenyomatot hagy. A házimacska nyomához méreteiben, arányaiban egyaránt hasonlít, ettől megkülönböztetni nem lehet.

Nyomvonala

Valamivel rövidebb lépésekkel halad mint a róka. Nyomai nem annyira zsinórosak, inkább gyengén zezugosak.

Járás

Vágta

Ügetés

Járás

Menyétfélék

Mindkét végtagjukon 5, karmokkal ellátott ujj található, melyek lenyomata általában jól látható.

Borz

A domb- és hegyvidéki vegyes erdőket, bozótosokat, folyó menti élőhelyeket, mezőgazdasági területeket kedveli. Kotorékban él, amit több nemzedék is használ. Nem alszik valódi téli álmot, hideg időjárás és táplálékhiány esetén pár napra nyugalmi állapotba kerül. Mindenevő ragadozó, elfogyasztja a földigilisztát, férgek, talajban élő rovarokat, de kedveli a gyümölcsöt, gabonaféléket, kétéltűeket (pl. békák) is. A borz élhet magányosan, de nagycsaládban is.

Nyomai

Talpon jár, nehézkes állat lévén nyomai általában jól kivehetőek. Apró medve nyomához hasonlítanak leginkább. Jól kivehető az 5 ujj. Hosszú karmai vékonyak és erősen íveltek.

Nyomvonala

A borz inkább lépésben mozog és járásmódja változatos. Nyomai egyáltalán nem zsinórosak.

Egyéb életjelek

Borzvár

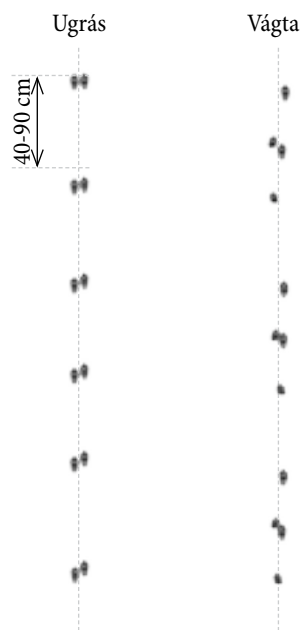
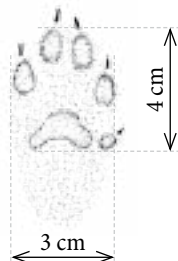
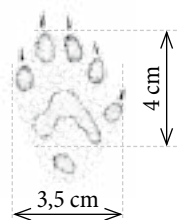
A rókához hasonlóan kotorékot ás vagy foglal magának. A borzvár több emeletes is lehet, több kijáráttal.

Üritőhely (borz latrina)

A borz – kotorékától nem messze – a földbe gödröket kapar, melyekbe gyümölcshéjakat, magvakat, gabonát, rovarok kitenpáncélját tartalmazó ürülékét helyezi.

Nyest és nyuszt

©Kecskés Attila

A nyest jól beilleszkedett a városi környezetbe. Mindenhol megtalálható, ahol búvóhelyre lel. A nyuszt inkább településektől távol, erdőben tanyázik. Mindkét faj szívesen fészkel be magát barlangokba, sziklarepedésekbe, tágasabb faodvakba, a nyest padlásokon is megtelepszik. Magányosan élő ragadozók, megvédik területüket. Éjszaka és hajnalban a legaktívabbak, de nappal is mozognak. Táplálékuk: mindenevők – kedvelik a kisemlősöket, madarakat, nyáron pedig sok gyümölcsöt (szilvát, cseresznyét, csipkebogyót) esznek. A nyest a baromfiudvarokban és a galambdúcokban kárt okozhat pusztításával.

Nyomaik

E két kisragadozó termetre, viselkedésre nagyon hasonló, nyomai, járásmódjuk alig különböznek egymástól. Nyomaik kerekdedek vagy hosszúkásak, talppárnájuk több összenőtt gumóból áll, mely hátrafele erősen ívelt. A nyest esetében a talp kevésbé szőrös, így néha látható a talppárna lenyomata. A nyuszt talppárnája – erősen szőrös talpa miatt – szinte soha sem hagy kivehető lenyomatot.

Nyomvonal

Első látásra megkülönböztethető más fajoktól, mert leginkább ugrálva haladnak fától fáig, vagy szikláig. Nagy hóban két párhuzamos hosszú nyom keletkezik.

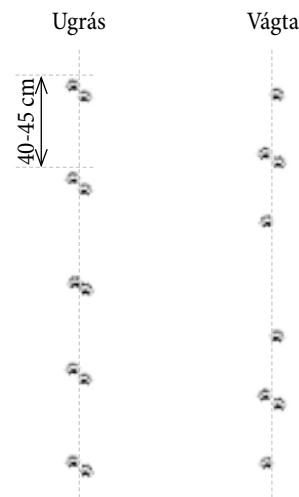
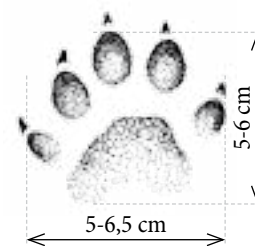
Egyéb életjelek

Hullatékuk ceruza vastagságú vagy ennél alig vastagabb, 6-12 cm hosszú. A táplálékukat alkotó kisemlősök szőrét, tollakat, apró csontokat és magvakat, gyümölcshéjat találhatunk benne.

©Kecskés Attila

Vidra

©Hana Latková

Minden vizes élőhelyen előfordulhat ahol táplálékot (halat) és búvóhelyet talál. Bundája tömött, zsíros, amely a vízben sem ázik át teljesen. Vizes élőhelyek "szanitéce". Saját vadászterületet tart fenn, ahol főként halakat, kétéltűeket fogyaszt.

Nyomai

Nyomait folyók, patakok, tavak homokos-iszapos partjain, iszap- vagy homokpadokon érdemes keresni. Melső és hátsó lábán egyaránt 5 ujj található, melyeket úszóhártya köt össze. Nyomaiából rendszerint csak a karmokkal ellátott ujjak lenyomata vehető ki, a talppárna alig, az úszóhártya legtöbbször egyáltalán nem hagy nyomot.

Nyomvonal

A vidra nagyon sokféle járásmódot alkalmaz. Nyomvonalai változatosak: vízből ki- és visszafele haladnak a parton.

Egyéb életjelek

Hullaték

Hidak alatt, köves partszakaszokon, gátak közelében a hullaték a legbiztosabb jel, ami jelenlétüket elárulja. Parton vagy vízből kiálló nagyobb kövekre, betonpárkányra, homokpadokra, fatörzsekre helyezve jelöli területét. A hullaték néha szabálytalan alakú, de többnyire hosszúkás, 3-10 cm hosszú, feketés- vagy zöldes-barna színű. Apró halpikkelyeket, hal- és békacsontokat, szálkákat tartalmaz. Jellegzetes pézsmas illata alapján semmi mással nem téveszthetjük össze.

©Emilie Dauphas

Rágcsálók

Elülső lábukon 4, a hátulsón 5 hosszú ujj található, amelyek jól fejlett karmokban végződnek. Talppárnájuk nincs, talpukon az ujjak tövében különálló talpgumók figyelhetők meg. A nálunk jelenleg honos rágcsálók közül a mókus nyomait ismerhetjük fel legkönnyebben.

Mókus

Sík- és hegyvidéken, természetes és emberi környezetben egyaránt megél. Kedveli a vegyes erdőket. Nappal aktív, fán lakó és fészkelő faj. Egy mókusnak több fészke is lehet, amelyek különböző célokra szolgálnak (szülőfészek, lakófészek, stb.). Növényi magvakkal, termésekkel táplálkozik. Madártojásokat és fiókákat is zsákmányolhat. Ősszel termésekből, gombákból élelemraktárt hoz létre. Természetes ellenségei közé sorolhatjuk a nyestet, nyusztot, vadmacskát – ezek a fán veszélyeztetik, míg a róka, macska, kutya, héja, ölyvek a földön jelentenek veszélyt számára.

Nyomai

Apró, könnyű állat lévén a mókus nyomai csak nagyon ritkán rajzolódnak ki. A hátsó lábak hossza a mellső lábak hosszának kb. kétszerese.

Nyomvonal

A mókus a földön fától fáig ugrálva változtatja helyét. Ilyenkor nyomai négyesével csoportosulnak a következőképpen: elől a két nagy, hátulsó láb lenyomata egymás mellett, mögöttük pedig, ugyancsak egymás mellett, de egymáshoz közelebb, a két kisebb elülső láb lenyomata. Ezek a négyes nyomok fától fáig követik egymást.

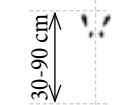
Egyéb életjelek

Tobozrágás

Míg a mókus nyomait csak hóban találjuk meg, a megrágott fenyőtobozok tavasztól őszig elárulhatják jelenlétét. A fenyőtoboz pikkelyeit majdnem a toboz csúcsáig lerágja, hogy hozzáférhessen a magokhoz.

Ugrás

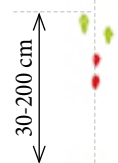
Mókus rágta erdei fenyő toboz

Mókus rágta lucfenyő toboz

Ugráló (vágta)

Ülve

Nyúl hullatéka

Nyúlalakúak

A hátsó lábakon 4, míg a rövidebb mellső lábakon 5 ujj található. Talpuk szőrös, hogy ne csússzanak el futás közben. Mindenik ujj erős karmokban végződik.

Mezei nyúl

Szinte minden tájon előfordul, többféle élőhelyen. Kedveli, ha a füves helyek változtatják egymást a mezőgazdasági területekkel. Éjszaka táplálkozik, magányosan, nappal inkább pihen. Növényevő emlős, télen hántja a fák kérgét. Természetes ellenségei: róka, vadmacska, kutya, macska, a madarak közül pedig a szirti sas.

Nyomai

Az ujjak közötti rész és a talp szőrrel borított, ezért keményebb aljzaton nem láthatóak tisztán csak a karmai. Lábnymoi méretben a rókához hasonlóak, hátsó talpa nagyon megnyúlt. Nagy hóban szaladva a hátsó lábak mélyen besüllyednek, erősen elnyújtott nyomokat hagyva.

Nyomvonala

A nyúl ugrálva változtatja helyét. Nyomai négyesével csoportosulnak a nyomvonal mentén. Elöl a két hosszú hátsó láb, mögöttük a két kicsi ovális mellső láb nyoma.

Egyéb életjelek

Hullatéka

Enyhén lapított, gömbölyded hullatékát egyesével vagy laza csoportokban, hóolvadás után a legkönnyebb megtalálni. Átmérője kb. 11-15 mm, magassága 7-9 mm. Nagy mennyiségű növényi rostot tartalmaz.

Medvefélék

Mindkét végtagjukon 5, karmokkal ellátott ujj található, melyek lenyomata jól látható.

Barna medve

Európa medveállományának 40 százaléka Romániában él a Kárpátokban. A bocsos anyamedvék kivételével, a felnőtt medvék magányosan élnek. Téli álmot alszanak, ez idő alatt nem táplálkoznak, nem isznak, nem vizelnek, a felhalmozott zsírkészletekből élnek. Mindenevő, szívesen fogyaszt gyümölcsöket, bogyókat, bükk-, tölgyemakkot, diót, mogyorót, gesztenyét. Ha lehetősége van, megdézsmálja a tejes gabonát, szilvát. A nőstények 2-3 bocsot hoznak a világra, akik 2 éves korukig maradnak anyjukkal.

Nyomai

A mellső és a hátsó lábán egyaránt 5 ujj található, melyek erős karmokban végződnek. Hatalmas nyomai egyetlen nálunk honos állattal sem téveszthetőek össze, legfeljebb egy medvebocs nyomát nézhetjük borznak. A hátsó lábnyom (emlékeztet az ember lábnyomához) jóval hosszabb, de nem olyan széles mint a mellső.

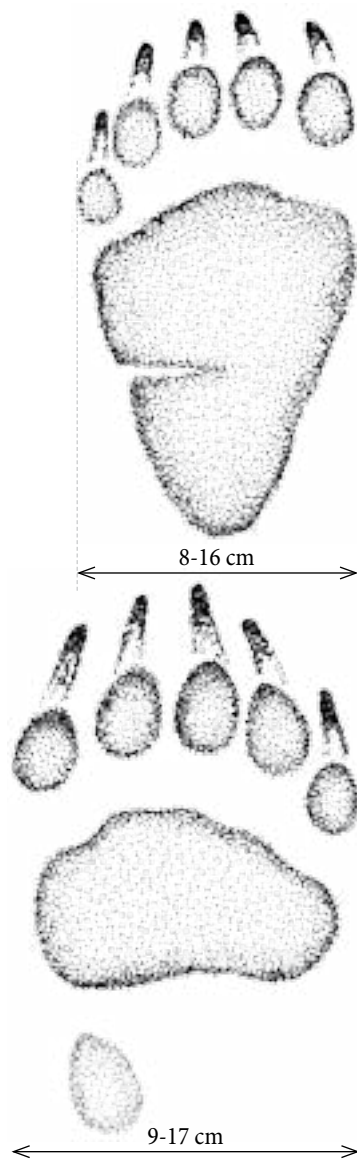
Nyomvonala

A medve lépésben jár (cammog), ám képes könnyedén és gyorsan futni, ugrani is. Nyugodt lépésben nyomai zezugos vonalban haladnak.

Egyéb életjelek

Hullatéka

Legtöbbször alakatlan, ritkábban 5-6 cm átmérőjű, töredezett hurka-alakú. Tavasszal és nyár elején főleg zöld növényi rostokat, földet és rovarok (hangyák, darazsak) kitinpáncélját találjuk benne, míg nyár

derekán és ősszel leginkább gyümölcs maradványokat, héjakat és magvakat tartalmaz (vackor, szilva, alma, málna, áfonya, tölgyemakk, bükkemakk, dió stb.).

Ásás

A medve gyakran ásza ki a talajban rejtőző pocok fészkeit. Helyenként mélyebbre hatol és a rágcsáló járatait a fészekig követi.

Feltúrt hangyabolyok

A medve, amikor hangya és hangyabáb után kutat, rendszerint több hangyabolyba beletúr és sokszor ki is ásza őket.

Kéreghántás

Elsősorban a lucfenyő kérgé alatt lévő édeskés, papírvékony szövetet kedveli. A talajtól néhány centiméterre fogaival lefejt a fa kérgét, majd addig húzza felfele, míg 1,5-3 m magas sávban szíjat hasít a fa kérgéből. A kéregszíjak a fatörzsön lógva maradnak.

Párosujjú patások

Mindkét végtagjukon 4 ujj található, melyek közül kettő fejlett, kettő pedig csökevényes. A két fejlett ujj körme patává alakult, a két csökevényes ujj pedig pedig fattyúkörmömmé.

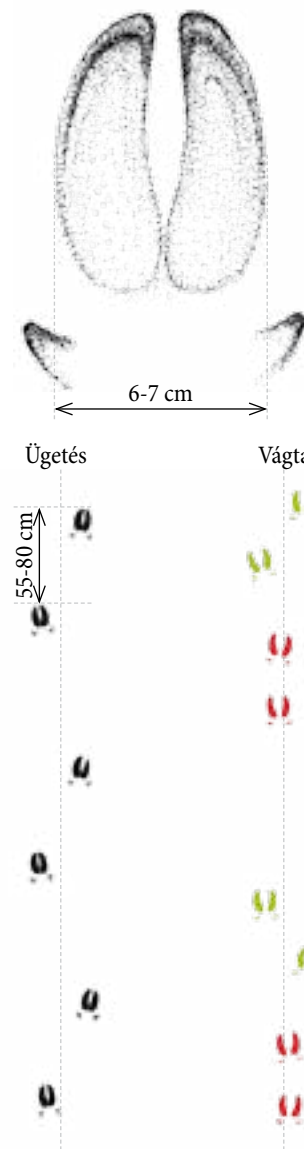
Vaddisznó

A házi disznó őse, hazánk nagy részén előfordul. Fő élőhelye az erdő, de kedveli a mezőgazdasági területeket és a nádasokat is. Bemerészkedik lakott területekre is. Kondákban (családi csoportokban) élnek, ez 2-3 rokon kocából és malacaikból tevődik össze. Szürkületben és éjszaka aktívak, nappal pihennek. Szereti a vizet és jól úszik. Napi testápolásához hozzátartozik a sárfürdőzés (dagonyázás) és a vakarózás. A vakarófákat könnyen felismerhetjük sáros törzsükről. Mindenevő, jellemző táplálkozási viselkedése a turkálás. Fő tápláléka: tölgy- és bükkemakk, nád gyökere, gomba, férgek, gyökerek, puhatestűek. Rendszeresen rájár a mezőgazdasági terményekre.

Nyomai

A vaddisznó nyomai könnyen megkülönböztethetőek a többi patás nyomaitól, mert nem csak a két patája, hanem a fattyúkörmök is nyomot hagy. A fattyúkörmök nyomai félhold alakúak. Fontos ismertetőjel, hogy a fattyúkörmök közötti távolság nagyobb, mint a paták szélessége. Amikor a vaddisznó hátsó lábával a mellső nyomába lép, úgy tűnik, mintha két párhuzamos fattyúkörmö lenne.

Nyomvonala

A vaddisznó általában zezugos nyomvonalat hagy. Nagy hóban mély barázdát húz patáival.

Egyéb életjelek

Túrások

Túrásai általában nagy felületeket (több négyzetméter) érintenek és nem mélyek.

Gímszarvas

Az ország egész területén megtalálható. Csoportos életmódot folytató, nem territorális faj. Tápláléka: bokrok és facsemeték hajtásai, fűfélék, lágyszárú növények és kultúrnövények. A hím a tél végén agancsot cserél. Szaporodási időszakban a hímek bögnek (szeptember, október). Egy szarvastehén egy borjat ellik. Természetes ellensége: farkas és hiúz, de kóbor kutyák is fenyegetik, főként a borjakat.

Nyomai

Legfeljebb a hiányos vaddisznó-nyommal téveszthető össze. A fattyúkörm, amely a lábszáron magasan helyezkedik el, általában nem hagy nyomot, csak mély hóban, sárban.

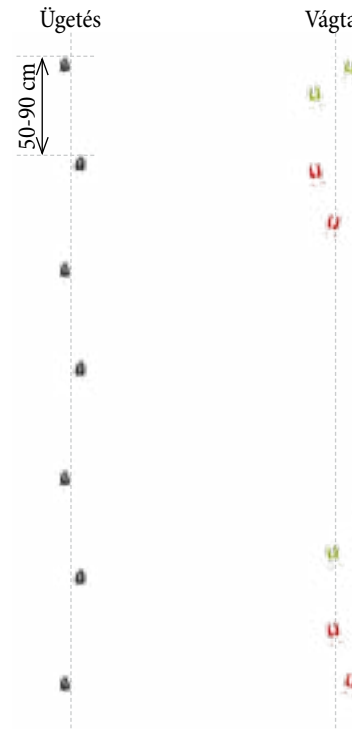
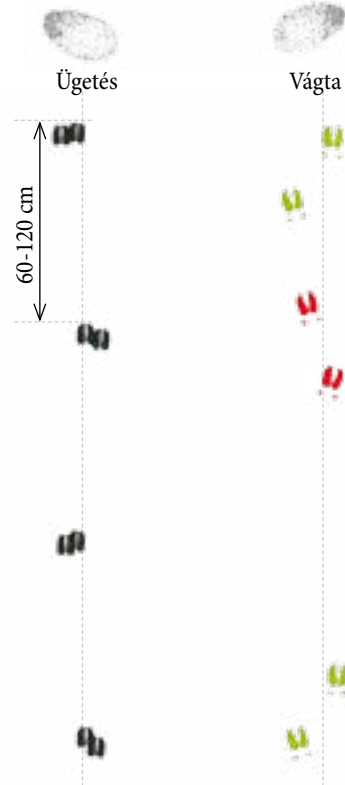
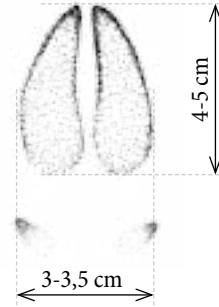
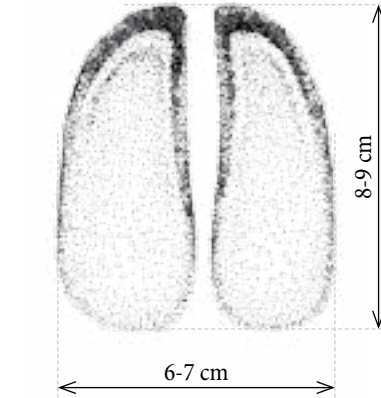
Nyomvonala

Zezugos nyomvonalat hagy maga után nyugodt járáskor, azonban ha gyorsítja lépteit vagy üget, nyomvonala majdnem egyenes, szinte zsinóros vonalat is mutathat. Lépései a vaddisznóénál jóval hosszabbak.

Egyéb életjelek

Hullaték

A szarvas hullatéka évszak- és táplálékfüggő. Jellemző, könnyen felismerhető formája a sok bogyóból álló hullatékcsoport. Egy-egy hullatékcsoponton belül a bogyók többsége hasonló alakú és méretű, alakra az őzéhez hasonlít, de annál nagyobb 1,8-3cm hosszú, 0,8-1,2 cm vastag.

Őz

Az ország egész területén megtalálható. Kedveli a nyitott erdőket, a magas füves térségeket, nádasokat és a mezőgazdasági területeket. Nem kedveli a hegyvidéket (2400 m felett). Nyáron magányosan vagy kis családi csoportokban él. Ősztől tavaszig csapatokban él, az egyedek száma 4-től akár 90-ig is változhat. . Növényevő. A legaktívabb este és hajnalban. Az őzsuta általában 2 gidát ellik. Természetes ellensége: hiúz, farkas, gidakorban pedig a róka, vadmacska. A kóbor kutyák is pusztítják.

Nyomai

Jellemzően elhegyesedő patáinak lenyomata kis méreténél fogva nem téveszthető össze, legfeljebb a juhok, kecskék nyomaival, ám ezek nyomai nem elhegyesedők. Az őz fattyúkörm a szarvaséhoz hasonlóan magasan helyezkedik el, és nem hagy nyomot csak mélyebb hóban, sárban vagy futás közben.

Nyomvonala

Zezugos nyomvonalat hagy maga után nyugodt járáskor, azonban ha gyorsítja lépteit, szinte zsinóros vonalat is mutathat.

Egyéb életjelek

Hullaték

A szarvaséhoz hasonlóan, az őz hullatéka is sok bogyóból álló hullatékcsoport. Egy-egy hullatékcsoponton belül a bogyók többsége hasonló alakú és méretű, alakra hasonlít a szarvaséhoz, de annál kisebb 0,7-1,5 cm hosszú, 0,4-0,6 cm vastag.

Juh

Nyomai

Alig valamivel nagyobbak az őz nyomainál, de nem elhegyesedők, hanem lekerekítettek.

Hullatékai

Változatos, nem olyan egyöntetűek mint az őz vagy a szarvas esetében. A bogyók mérete megegyezik a nagyobb őz és kisebb szarvas hullaték-méretével, de sokkal szabálytalanabb alakúak.

„Milvus Csoport” Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Székhely: Târgu Mureș, Str. Crinului nr. 22

Postacím: 540620 Târgu Mureș,

OP. 3 CP. 39, Tel/Fax: + 40 265 264726

www.milvus.ro

A kiadványt az Administrația Fondului de Mediu támogatta a „Környezeti nevelés Maros-megyében” című projekt keretében.

Szerkesztés és szöveg: Kecskés Attila, Papp Judith

Szakmai lektor: Kecskés Attila

Fordítás és korrektúra: Papp Judith, Kelemen Katalin

Illusztráció és design: : Deák Attila, lanius.ro